

HOMILIE

van Mgr. dr. J.H.J. van den Hende op het hoogfeest van Pinksteren, kerk van de HH. Laurentius en Ignatius (Eendrachtskapel), op 31 mei 2020, Rotterdam

Handelingen 2, 1-11

1 Korintiërs 12, 3b-7.12-13

Johannes 20, 19-23

Broeders en zusters, ook vandaag hebben we geluisterd naar drie lezingen uit de heilige Schrift. In ons bisdom, waarin we het Jaar van het Woord van God vieren, hebben deze lezingen, die woorden van de Schrift, een extra belangrijke betekenis. Het is God die ons in deze woorden aanspreekt. Het is God die deze woorden gebruikt om in ons hart het geloof te wekken, alsook vertrouwen en hoop in zijn heil en toekomst.

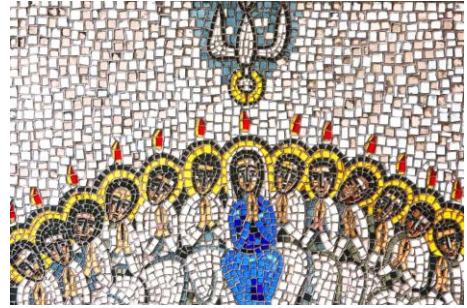
De eerste lezing was uit de Handelingen van de apostelen. De hele paastijd hebben we uit het boek Handelingen gelezen. Deze weken geen lezingen uit het Oude Testament, dat zal na Pinksteren weer gebeuren, maar uit het bijbelboek Handelingen, waarin de vroege Kerk wordt beschreven. Hoe de leerlingen er vanaf de verrijzenis en Pinksteren op uit trokken om het evangelie te verspreiden.

Misschien bent u wel een beetje jaloers op hen vandaag als er geschreven staat, dat ze samenkwamen op één plek. Wat zouden wij dat graag ook in de afgelopen weken hebben gedaan. Samenkomen op één plaats. Samenkomen om te bidden, om de Schrift te openen en de sacramenten te vieren. Hopelijk gaat dat de komende tijd weer meer gebeuren. Eerst met bescheiden aantallen en dan met meer. Dat samenkomen blijft belangrijk in de Kerk. In de afgelopen tijd hebben wij door ons gezamenlijk gebed op afstand van elkaar, door livestream en andere middelen van techniek, toch samen geprobeerd te bidden en het geloof samen gaande te houden.

De leerlingen kwamen op de eerste plaats samen op één plaats om te bidden, om kracht uit den hoge, om de beloofde Geest af te smeken. Want dat was wat Jezus aan zijn leerlingen gevraagd had. Na zijn verrijzenis, bij zijn hemelvaart zei Hij: staar niet naar de hemel, maar bid, blijf in de stad en bid om kracht uit den hoge. En zo hebben de leerlingen samen volhard in het gebed. Samen met Maria, de moeder des Heren.

Ook wij mochten de afgelopen dagen in gebed verenigd zijn door de pinksternoveen. Als bisdom hebben we vanuit deze kerk samen een pinksternoveen kunnen bidden. Met kleine aantallen, dat wel. Onwillekeurig kijk je even naar de cijfers die verschijnen bij elk YouTube-filmpje. Maar het is duidelijk dat heel veel mensen -ook zónder dat filmpje te kijken- hebben gebeden in de afgelopen negen dagen.

Dat gebed, broeders en zusters, is ontzettend belangrijk. Misschien nog wel eerder dan samen te kunnen komen op één plaats. Want in ons hart, als tempel van de Geest, mogen wij voortdurend met de Heer verbonden zijn en met elkaar. Maar goed, misschien voelen we wel een beetje jaloezie als de leerlingen al

die dagen samen mogen zijn om te bidden. En dan wordt het Pinksteren, opnieuw samen op dezelfde plaats. De apostelen worden de kracht van de Heilige Geest gewaar. Er is vuur. Er steekt een felle bries op. En mensen verstaan elkaar.

Broeders en zusters, wat zou in normale tijden zonder corona deze lezing van Handelingen al vaak geklonken hebben in deze periode waarin doorgaans veel jongeren worden gevormd. Wat zou deze lezing al vele keren gelezen zijn als we wel samen konden komen op één plaats om het sacrament van de Heilige Geest toe te dienen aan jongeren en volwassenen. Maar, broeders en zusters, ook vandaag mogen wij erop rekenen dat de Heer die ons samenbrengt in gebed ook nu het wonder van zijn Heilige Geest ons niet zal onthouden.

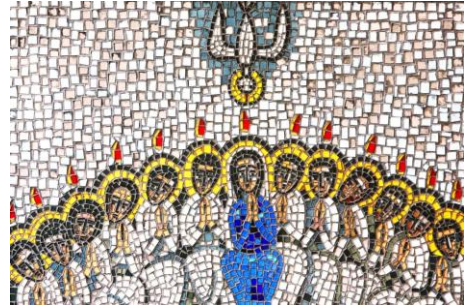
Broeders en zusters, de leerlingen waren in staat om het geloof te verkondigen. Waren ze eerst bang achter gesloten deuren, waren ze eerst in twijfel en in shock door het sterven van hun Heer, als ze Hem opnieuw mogen ontmoeten en de verrezen Heer bij hen komt, zoals het evangelie zegt, en Hij aan hen zijn vrede belooft, verandert door de kracht van de Geest hun hart. Dat is wat we in psalm 104 zongen: “Schenk uw Geest en vernieuw ons, dan komt er weer leven”. Dat leven, dat geloof, die liefde is opnieuw gaan groeien in het hart van de eerste leerlingen.

Eerst door hun gebed waren ze ontvankelijk geworden voor de kracht en de gave van de Geest. En uiteindelijk, als ze eenmaal bezield zijn, getuigen ze als nooit tevoren van de Heer die van ons houdt, die ons liefheeft. De Heer die is mens geworden en bij ons is gekomen. Die gestorven is aan het kruis, die in kracht van de verrijzenis zijn liefde met ons blijft delen.

Broeders en zusters, zo staan wij vandaag op Pinksteren vlak voor een nieuwe periode. De dreiging van het coronavirus lijkt wat te minderen. Er liggen minder mensen op de intensive care. En je ziet dat mensen ook vrijmoediger met elkaar omgaan, al worden ze nog wel steeds gemaand om die anderhalve meter in acht te nemen. Mensen komen naar buiten, zijn weer op straat te vinden. Gaan naar winkels toe, alsof dat de tempels zijn waar ze nu het eerst moeten zijn.

Wij mogen ook zelf nu weer de kerken openen voor publieke vieringen. Het heeft een tijdje geduurd en er zijn ook veel verwijten over geweest: waarom moet dat allemaal zo..? Maar de kerk is een plaats van de eredienst aan God en geen plaats die een besmettingshaard is. We gaan langzaam weer beginnen. Eerst met dertig mensen maximaal en dan vanaf 1 juli in elke viering maximaal honderd mensen. Dat hopen we, en dat niet in de tussentijd er opnieuw meer besmettingen komen en van overheidswege er verscherpingen zullen zijn.

Een bijzonder pinksterfeest. Na een lange paastijd, waarin we elkaar niet konden ontmoeten op eenzelfde plaats. En dan nu aan de vooravond van de heropening van onze vieringen. Laten we nu vooral beseffen dat de Heilige Geest ons ook vandaag wil bezielen. Laten we vooral openstaan voor de gaven van de Geest, die ook vandaag door de Heer aan ons geschonken kunnen worden. Want dat is de beste voorbereiding op nieuwe opening en versoepeling. Dat is de beste voorbereiding om als gelovigen in het

leven te staan, ook als je door crisis of teleurstelling wordt teruggefloten of het gevoel hebt niet vooruit te kunnen.

Wat is het nu belangrijk, broeders en zusters, dat we als Kerk beseffen dat wij het lichaam van Christus mogen zijn. Het werd heel beeldend vertolkt in de tweede lezing, van de apostel Paulus. Het lichaam van Christus met zijn vele ledematen, met Christus die ons hoofd is. En wij die door Hem geroepen zijn om één gemeenschap te vormen. Misschien hebben we de afgelopen tijd het gevoel gehad, dat we als ledematen wat los zand zijn geworden en ver van elkaar verwijderd. Maar Gods Geest die vernieuwt, versterkt ook de eenheid. Gods Geest die bezielt, brengt ook bijeen wat van elkaar vervreemd lijkt geraakt. En zo mogen wij elkaar bij de Heer aanbevelen. En mogen we bidden: Heer, door uw Geest, maak ons weer nieuw, doe ons weer leven.

Wanneer wij als Kerk bijeen komen, mogen we dan ook beseffen dat we één lichaam zijn met de Heer als ons hoofd en ons hart. Ik ben dankbaar dat we deze weken in verschillende vieringen samen ons geloof hebben kunnen vieren. Ik ben ook dankbaar dat we straks over een aantal dagen weer opnieuw de communie mogen uitreiken. Want het Lichaam van Christus zijn, een roeping van de Heer, daarbij hebben we de voeding nodig van het Lichaam des Heren zelf. We hebben de voeding nodig van de eucharistie om van binnenuit opgebouwd te worden.

We willen weliswaar graag op één plaats samenkomen, maar we zijn toch ook erg gehecht aan partijenschappen en verdeeldheid. We schrijven makkelijk een brief of een mail om te zeggen dat een ander niet deugt, of dat het allemaal anders moet. Ook al staat het zoveel malen in de Schrift: oordeel niet. Ook al staat het zoveel malen in de Schrift: hebt elkander lief. En ook al gebruikt de Heer het beeld van de wijnstok en de ranken, de verdeeldheid lijkt soms sterker dan de kracht van de Geest. Dat was helaas in de tijd van Paulus niet anders (cf 1 Korintiërs 3, 4). Maar laten we ons daar niet bij neerleggen. Zoals de apostelen toen de Heer gestorven was uiteindelijk mochten ontdekken, dat het graf open ging en dat het leven van de Heer niet definitief van ons is geweken, mogen we ook nu beseffen dat wanneer we bidden om de Heilige Geest, om eenheid en gemeenschapszin, dat we verdeeldheid en partijenschap en ook kribbige mailtjes kunnen overstemmen.

Broeders en zusters, natuurlijk we zijn niet volmaakt. Want de Kerk van Christus met de Heer die zonder zonde is, is een geloofsgemeenschap van mensen die gebrek lijden, die zwak zijn, die in hun hart en met hun tong toch vaak weer zondigen tegen de liefde, tegen eenheid en gemeenschapszin.

Als je het dan niet met elkaar eens bent, wat zou het dan goed zijn wanneer je toch een toon van wellevendheid weet te treffen om dat met elkaar te delen. Het gaat er niet om dat je recht van spreken hebt, maar dat je in kracht van de Geest de mogelijkheid hebt om bij te dragen aan het lichaam van Christus. En dat moet altijd zijn in woorden van liefde, welgekozen en bedacht op opbouw en samenhang.

Broeders en zusters, in ons bisdom is die eenheid ook steeds weer een gave die we van de Heilige Geest mogen afsmeaken. Die komt niet vanzelf. En van met de vuist op tafel slaan is de eenheid nog nooit gegroeid. Onze parochies op de Rechtermaasoever, waar we heel bijzonder op deze plek mee verbonden

zijn, kunnen pas naar elkaar toegroeien als we ook steeds weer vragen om de gaven van de Heilige Geest. Want het gaat niet alleen om onze eigenheid, om onze eigen tradities, of je door de linker- of de rechterdeur binnenkomt. Maar het gaat erom dat we ons toevertrouwen aan de Heer en ons ook leren verheugen over elkaars talenten. Zoals het lichaam van Christus uit vele ledematen bestaat en geen enkel lidmaat de indruk moet hebben dat je het andere wel kunt missen of kunt afsnijden.

Laatst sprak ik iemand die te maken had met erg veel pijn en die misschien wel in een situatie kwam dat de voet eraf zou moeten. Hoeveel angst heb je dan, als je die voet, die zo bij je lichaam hoort, moet missen. Hoeveel onzekerheid heb je dan dat je niet meer kunt staan en lopen, zoals je gewend was te doen. Zouden we zo ook over de ledematen van het lichaam van de Kerk na kunnen denken? In plaats van het wel prima te vinden als mensen afhaken? In plaats van het wel goed te vinden dat we sommigen nooit meer zien? Het is altijd nodig om tot de Geest te blijven bidden: Heer, hou ons samen. Hou ons bijeen, wij zijn uw Kerk.

Het verlangen hebben om op dezelfde plaats samen te komen, hetgeen de leerlingen gegeven was op het pinksterfeest en wat ook wij zo verlangen in de tijd die komt, nu het coronavirus minder beperkingen op lijkt te leggen dan voorheen. Mag dat verlangen om samen te komen ook vertaald worden in de zorg voor eenheid naar elkaar toe. Want de Kerk van Christus wordt opgebouwd door de geestkracht van de Heer. In die mate waarin we de Heilige Geest als gast in ons hart toelaten. En ik hoop van harte dat als er straks nog meer soepelheid komt, we ook de vele jongeren die voorbereid zijn mogen vormen, mogen toerusten met de gaven van de Geest. En dat we de volwassenen die willen toetreden tot de Kerk mogen zegenen en zalven met de olie van het chrisma.

Broeders en zusters, het is Pinksteren en wel een heel bijzonder pinksterfeest. We hebben de kans om extra na te denken over wat tot eenheid strekt en tot gemeenschapszin, wat tot bezieling leidt en nieuwe kracht voor de Kerk in deze wereld brengt. Moge de Heer ons zegenen. En moge zijn belofte in ons hart steeds meer de ruimte krijgen. Dat wij als Kerk van Christus vertrouwen op de Heilige Geest is geen zwakte, maar een teken van kracht. Dat is geen valse bescheidenheid, maar de overtuiging dat de Heer die het goede in ons begonnen is, ook de Enige is die het kan voltooien.

En daarom, broeders en zusters, geef ik u bij wijze van spreken de hand en mogen we samen zeggen: Kom, Heilige Geest, vervul de harten van uw gelovigen en ontsteek in ons het vuur van uw liefde. Amen.